

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

avis 74.801/2
du 27 novembre 2023

advies 74.801/2
van 27 november 2023

sur

over

un projet d'arrêté royal 'fixant
la date d'entrée en vigueur des
articles 177 et 179 de la loi du
25 janvier 1999 portant des
dispositions sociales, pour les
professions d'orthoptiste et
d'optométriste'

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot vaststelling van de
datum van inwerkingtreding
van de artikelen 177 en 179
van de wet van
25 januari 1999 houdende
sociale bepalingen, voor de
beroepen van orthoptist en
optometrist'

Le 30 octobre 2023, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal 'fixant la date d'entrée en vigueur des articles 177 et 179 de la loi du 25 janvier 1999 portant des dispositions sociales, pour les professions d'orthoptiste et d'optométriste'.

Le projet a été examiné par la deuxième chambre le 27 novembre 2023. La chambre était composée de Patrick RONVAUX, président de chambre, Christine HOREVOETS et Laurence VANCRAVEBECK, conseillers d'État, Christian BEHRENDT et Jacques ENGLEBERT, assesseurs, et Béatrice DRAPIER, greffier.

Le rapport a été présenté par Anne-Stéphanie RENSON, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Patrick RONVAUX.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 27 novembre 2023.

*

Op 30 oktober 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vice-eersteminister en Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 177 en 179 van de wet van 25 januari 1999 houdende sociale bepalingen, voor de beroepen van orthoptist en optometrist'.

Het ontwerp is door de tweede kamer onderzocht op 27 november 2023. De kamer was samengesteld uit Patrick RONVAUX, kamervoorzitter, Christine HOREVOETS en Laurence VANCRAVEBECK, staatsraden, Christian BEHRENDT en Jacques ENGLEBERT, assessoren, en Béatrice DRAPIER, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Anne-Stéphanie RENSON, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Patrick RONVAUX.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 november 2023.

*

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation limite son examen au fondement juridique du projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, le projet appelle l'observation suivante.

OBSERVATION GÉNÉRALE

Dans son avis 62.076/2 donné le 26 septembre 2017 sur un projet d'arrêté royal 'fixant la date d'entrée en vigueur des articles 177, 179 et 180 de la loi du 25 janvier 1999 portant des dispositions sociales, pour la profession d'orthoptie', la section de législation avait déjà fait observer ce qui suit :

« L'arrêté royal du 11 mars 2013 'fixant la date d'entrée en vigueur des articles 177, 179 et 180 de la loi du 25 janvier 1999 portant des dispositions sociales, pour la profession d'orthoptiste' a fixé au 1er avril 2013 l'entrée en vigueur des dispositions mentionnées dans cet intitulé 'pour la profession d'orthoptiste visée à l'arrêté royal du 24 novembre 1997 relatif au titre professionnel et aux conditions de qualification requises pour l'exercice de la profession d'orthoptiste et portant fixation de la liste des prestations techniques et de la liste des actes dont l'orthoptiste peut être chargé par un médecin' ¹.

L'arrêté royal du 24 novembre 1997 auquel il est ainsi fait référence définissait, en ses articles 3 à 5, les conditions d'exercice de la profession d'orthoptiste et les prestations que les orthoptistes pouvaient effectuer.

Il ressort de la note au Conseil des ministres que l'arrêté en projet tend à 'abroger et remplacer' l'arrêté royal du 11 mars 2013 au motif qu'un projet d'arrêté royal, devenu entretemps l'arrêté royal du 7 juillet 2017 'relatif au titre professionnel et aux conditions de qualification requises pour l'exercice de la profession d'orthoptiste et portant fixation de la liste des prestations techniques et de la liste des actes dont l'orthoptiste peut être chargé par un médecin', a modifié les conditions d'exercice de la profession d'orthoptiste, et la liste des prestations pouvant être effectuées par ceux-ci, et a abrogé l'arrêté royal du 24 novembre 1997.

Plutôt que de se référer à 'la profession d'orthoptiste visée à l'arrêté royal du 24 novembre 1997', comme le fait l'article 1er de l'arrêté royal du 11 mars 2013, l'arrêté en projet se réfère à 'la profession d'orthoptie, visée à l'arrêté royal du 2 juillet 2009 établissant la liste des professions paramédicales'. Le but de cette modification est, selon la note au Conseil des ministres, de 'garanti[r] la continuité de la procédure d'agrément, étant donné qu'aussi bien l'arrêté royal du 24 novembre 1997 que le projet d'arrêté royal devant le remplacer font référence à l'exercice de [...] 'l'orthoptie' comme profession paramédicale, au sens de l'article 69 de la loi coordonnée du 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions des soins de santé'.

¹ Note de bas de page n° 1 de l'avis cité : Arrêté royal du 11 mars 2013, article 1er.

L'adoption de l'arrêté en projet ne se justifie toutefois pas dès lors que tant l'arrêté royal du 24 novembre 1997 que l'arrêté royal du 7 juillet 2017 précisent que l'exercice de la profession paramédicale d'orthoptie se fait sous le titre professionnel d'orthoptiste². La circonstance que les conditions d'exercice de cette profession sont modifiées par l'arrêté royal du 7 juillet 2017 ne change rien au fait que les articles 177, 179 et 180 de la loi du 25 janvier 1999 'portant des dispositions sociales' sont entrés en vigueur le 1er avril 2013, pour la profession d'orthoptie (exercée par les orthoptistes), par l'effet de l'arrêté royal du 11 mars 2013.

L'article 1er du projet est dès lors inutile puisqu'il envisage de faire entrer en vigueur, pour la profession d'orthoptie, des dispositions qui sont déjà en vigueur pour cette profession ».

Interrogé à cet égard, le délégué du Ministre a répondu ce qui suit :

« De geciteerde bepalingen zijn voor wat betreft het beroep van orthoptist inderdaad reeds in werking getreden via het besluit van 11 maart 2013. Dit besluit werd over het hoofd gezien ».

Ainsi qu'en a convenu le délégué, le projet à l'examen sera par conséquent modifié afin de ne viser que la profession d'optométriste.

*

² Note de bas de page n° 2 de l'avis cité : Voir les articles 1er et 2 de chacun de ces arrêtés royaux.

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten ‘op de Raad van State’, gecoördineerd op 12 januari 1973, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het ontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat die drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

ALGEMENE OPMERKING

In haar advies 62.076/2 van 26 september 2017 over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling van de datum van het inwerkingtreden van de artikelen 177, 179 en 180 van de wet van 25 januari 1999 houdende sociale bepalingen, voor het beroep van orthoptie’, heeft de afdeling Wetgeving reeds het volgende opgemerkt:

“Het koninklijk besluit van 11 maart 2013 ‘tot vaststelling van de datum van het inwerkingtreden van de artikelen 177, 179 en 180 van de wet van 25 januari 1999 houdende sociale bepalingen, voor het beroep van orthoptist’ heeft de inwerkingtreding van de in dat opschrift vermelde bepalingen vastgesteld op 1 april 2013 ‘voor het beroep van orthoptist bedoeld in het koninklijk besluit van 24 november 1997 betreffende de beroepstitel en de kwalificatievereisten voor de uitoefening van het beroep van orthoptist en houdende vaststelling van de lijst van de technische prestaties en van de lijst van handelingen waarmee de orthoptist door een arts kan worden belast’.¹

In de artikelen 3 tot 5 van het koninklijk besluit van 24 november 1997 waarnaar aldus verwezen wordt, werden de voorwaarden bepaald voor de uitoefening van het beroep van orthoptist en de prestaties die de orthoptisten mochten verrichten.

Uit de nota aan de Ministerraad blijkt dat het ontworpen besluit ertoe strekt het koninklijk besluit van 11 maart 2013 op te heffen en te vervangen, omdat een ontwerp van koninklijk besluit, dat intussen het koninklijk besluit van 7 juli 2017 ‘betreffende de beroepstitel en de kwalificatievereisten voor de uitoefening van het beroep van orthoptist en houdende vaststelling van de lijst van de technische prestaties en van de lijst van handelingen waarmee de orthoptist door een arts kan worden belast’ geworden is, de voorwaarden voor de uitoefening van het beroep van orthoptist gewijzigd heeft alsook de lijst van de prestaties die door orthoptisten verricht mogen worden en het koninklijk besluit van 24 november 1997 opgeheven heeft.

In plaats van zoals in artikel 1 van het koninklijk besluit van 11 maart 2013 te verwijzen naar ‘het beroep van orthoptist bedoeld in het koninklijk besluit van 24 november 1997’ verwijst het ontworpen besluit naar ‘het beroep van orthoptie, zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 2 juli 2009 tot vaststelling van de lijst van de paramedische beroepen’. Volgens de nota aan de Ministerraad is die wijziging bedoeld om ‘de continuïteit van de erkenningsprocedure [te garanderen] gezien zowel het koninklijk besluit van 24 november 1997 als het ontwerp van koninklijk besluit ter vervanging daarvan verwijzen naar de uitoefening van de ‘orthoptie’ als paramedisch beroep in de zin van artikel 69 van de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen’.

¹ Voetnoot 1 van het aangehaalde advies: Koninklijk besluit van 11 maart 2013, artikel 1.

Er is evenwel geen reden om het ontworpen besluit aan te nemen, aangezien zowel in het koninklijk besluit van 24 november 1997 als in het koninklijk besluit van 7 juli 2017 staat dat het paramedisch beroep van orthoptie uitgeoefend wordt onder de beroepstitel van orthoptist.² De omstandigheid dat de voorwaarden voor de uitoefening van dat beroep gewijzigd worden bij het koninklijk besluit van 7 juli 2017 verandert niets aan het feit dat de artikelen 177, 179 en 180 van de wet van 25 januari 1999 ‘houdende sociale bepalingen’ ingevolge het koninklijk besluit van 11 maart 2013 op 1 april 2013 in werking getreden zijn voor wat betreft het beroep van orthoptie (uitgeoefend door de orthoptisten).

Artikel 1 van het ontwerp is derhalve zinloos, aangezien het voor het beroep van ‘orthoptie’ bepalingen in werking wil laten treden die voor dat beroep reeds in werking getreden zijn.”

Op een vraag in dat verband heeft de gemachtigde van de minister het volgende geantwoord:

“De geciteerde bepalingen zijn voor wat betreft het beroep van orthoptist inderdaad reeds in werking getreden via het besluit van 11 maart 2013. Dit besluit werd over het hoofd gezien.”

De gemachtigde is het ermee eens dat voorliggend ontwerp bijgevolg aldus gewijzigd moet worden dat daarin alleen verwezen wordt naar het beroep van optometrist.

LE GREFFIER – DE GRIFFIER

LE PRÉSIDENT – DE VOORZITTER

Béatrice DRAPIER

Patrick RONVAUX

² Voetnoot 2 van het aangehaalde advies: Zie de artikelen 1 en 2 van elk van die koninklijke besluiten.